

4K METODIKASI

BILIMNI AMALIYOTDA SINASH
VA RIVOJLANTIRISH!

MAVZU: Maktabgacha yoshdagi bolalarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda 4k metodining ustuvor yo'nalishlari.

4K METODIKASI

Zamonaviy ta'limda 4 muhim kompetensiya

4K modeli quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- ◆ **Kreativlik** — yangi g'oyalar yaratish, noodatiy fikrlash va muammolarga ijodiy yechim topish.
- ◆ **Kritik fikrlash** — ma'lumotni tahlil qilish, savol berish, dalillarni baholash va mustaqil xulosa chiqarish.
- ◆ **Kommunikatsiya** — o'z fikrini aniq va tushunarli ifodalash, faol tinglash hamda samarali muloqot qilish.
- ◆ **Kooperatsiya** — jamoada ishlash, hamkorlik qilish, vazifalarni taqsimlash va umumiy maqsadga erishish.

4K metodikasining maqsadi

O'quvchilarda nafaqat bilim, balki **mustaqil fikrlash, ijodkorlik, muloqot va jamoada ishlash ko'nikmalarini** shakllantirish.

Shior

“Bilimdan — ko'nikmaga, ko'nikmadan — kompetensiyaga!”

Agar xohlasangiz, keyingi bosqichda sizga **4K metodikasi bo'yicha 6–8 betlik brashuraning to'liq tayyor matnini** — muqova, mundarija, har bir K bo'yicha ma'lumot, metodlar va xulosa bilan — tayyorlab beraman.

Kirish:

Ta'lim sifatini oshirish bu ko'proq bilim to'plab, axborotga ega bo'lishgina emas, balki tafakkurni rivojlantirish, katta axborot oqimidan zarurlarini tezda tanlab olish, yo'nalishni aniqlash, vaziyatni baholash, nostandart muammolarni yechish ko'nikma va malakasini shakllantirishdan iboratdir. Zamonaviy mutaxassis bugungi kunda raqobatbardosh ta'lim bozorida o'z o'rnini topishi uchun yangicha yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etishi lozim. Ta'lim sifati, eng avvalo, ta'lim jarayonining asosiy bo'g'ini, uning ham ob'yekti, ham sub'yekti sifatida o'quv materialini o'zlashtirish darajasiga bog'liqdir.

Aynan, 4K modeli bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda muhim katalizatorlik vazifasini bajaradi. 4K tushunchasi odatda kognitiv, metakognitiv, ijtimoiy va hissiy sohalaridagi kompetensiyalarni ifodalashda qo'llaniladi. 4K hamkorlik, muloqot, tanqidiy fikrlash va ijodkorlikdir. K yondashuvi o'z nomi bilan 4 ta tamoyilni o'z ichiga oladi:

Kollaboratsiya: Bu o'quvchilarning jamoada ishlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Ularga hamkorlikda ishlash, samarali fikr almashish va o'zaro qo'llab-quvvatlash ko'nikmalarini shakllantirishga ko'maklashadi. O'zaro samarali muloqot qilish va umumiy maqsadga erishish uchun jamoada ishlash qobiliyatini hosil qiladi. Bu sifat bir-biriga bog'liq bo'lgan bir nechta qobiliyatlarda namoyon bo'ladi: umumiy go'yani yagona maqsad sifatida qabul qilish qobiliyati; ijtimoiy munosabatni shakllantirish, ya'ni ko'pchilik fikrini qo'llab-qavvatlash, muhokama qilish, muzokaralar olib borish, o'z harakatlarini boshqalarning harakatlari bilan muvofiqlashtirish; zimmasiga olgan majburiyatlarni bajarish; mustaqillik va tashabbuskorlik.

Kommunikativlik: O'z fikrlarini aniq, ravshan ifodalashga, suhbatdoshni tinglashga va tushunishga, ma'lumotni yetkazishda til vositalaridan unumli foydalanishga o'rganadi. 197 Ushbu kompetensiya orqali o'quvchi qo'rqmay har qanday muloqotga kirisha oladi. Munozaralarni boshlash, muloqotning maqsadi va kontekstiga, savol va javob berishga kirishadi. O'z nuqtai nazarini himoya qilish ko'nikmasi hosil bo'ladi.

Kreativ fikrlash: O'z maqsadlariga erishish uchun yangi yondashuvlarni qo'llashni o'rganadi, innovatsion yechimlarni izlab topadi, ijodkorlik orqali muammolarni hal qilishning kutilmagan usullariga ega bo'ladi va u quyidagi tarkibiy qismlarga ajratiladi: qiziquvchanlik – atrof-olamga qiziqish, mustaqil ravishda ko'proq ma'lumot to'plash istagi paydo bo'ladi va savollarga javob topish; tasavvur – o'ziga xos ko'plab yangi g'oyalarni ishlab chiqish qobiliyati; g'oyalarni rivojlantirish – turli pozitsiyalarda g'oyalarni baholash, ularning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, turli sharoitlarga yangicha yondashuv orqali munosabat bildirish qobiliyati shakllanadi.

Kritik (tanqidiy) fikrlash: Axborotni tanqidiy baholash, o'z fikr va mulohazalarini shakllantirish ko'nikmalarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. O'quvchilar muammolarni tahlil qilish va mantiqiy fikrlash asosida o'z nuqtayi nazarini shakllantiradi. Raqamli ta'limda tanqidiy fikrlashning ahamiyati kattadir. Ma'lumotni tanqidiy baholash, tahlil qilish va sharhlash qobiliyati to'g'ri va mantiqiy xulosa chiqarish va oqilona qaror qabul qilishga yordam beradi. Jamoa bo'lib hamkorlikda ishlaganda tanqidiy fikrlash orqali o'quvchilar ijtimoiy muloqotga kirisha oladilar. U quyidagi xususiyatlarni o'z ichiga oladi: tahlil - muhokama qilinadigan savol va dalillar o'rtasida mantiqiy bog'liqlikni o'rnatish; baholash - dalillarning ishonchliligi va aniqligini baholash qobiliyati; tushuntirish - o'z nuqtai nazarini asoslash; faraz qilish - ma'lumotlarning yetishmasligini aniqlash va shu asosda mustaqil xulosa chiqarish qobiliyati; tartibga solish - o'z-o'zini tekshirish, xulosalarni chiqarish va mulohaza yuritish qobiliyati shakllanadi.

4K kompetentsiyalariga ega bo'lgan o'quvchi muammolarni hal qilishda quyidagi ko'rsatkichlarga ega bo'ladi: Muloqot: savol beradi va savollarga javob beradi, tushunmagan ma'lumotlariga izox so'raydi, o'z nuqtai nazarini tushuntiradi, ziddiyatli vaziyatlardan qochadi yoki ularga yechim topadi. Hamkorlik: yordam so'raydi, boshqa fikr va muloxazalarini tinglaydi va taklif beradi, hamkorlikda ishlaydi, boshqalarga ham fikr bildirish imkonini beradi.

Tanqidiy fikrlash: axborotni tahlil qiladi, faraz va yechimlarni taklif qiladi, bahslashadi va baholaydi. Ijodkorlik: g'oyalarni taklif qiladi, ularni qadrlaydi, g'ayrioddiy vaziyatda asosiy ko'nikmalarni qo'llaydi, original yechimlarni topadi, topshiriqni bajargandan so'ng ham yangi g'oya va yechimlarni izlashni davom etadi. 198 Ushbu kompetensiyalar orqali o'quvchi topshiriqlarni bajarishda passivlikdan tashabbuskorlik va mustaqillikka o'tadi, buni xulq-atvor ko'rsatkichlari bilan ham baholash va kuzatish mumkin. Yangi model yaxshi ishlashi uchun qanday sharoit kerak? "4K" modeliga asoslangan innovatsion yondashuv maktablarda qo'llash uchun alohida sharoitlar talab etmaydi.

Masalan, o'quvchilarda tanqidiy fikrlash qobiliyati hamda muloqot ko'nikmasi savol-topshiriqlar va mashqlar orqali rivojlanadi. Ta'lim muassalarida ushbu usullar bilan ishlash uchun barcha sharoitlar mavjud. Ushbu kompetentsiyalarni shakllantirishda qanday 4K modeli usullaridan foydalanish mumkin? "Fikrlar burchagi" yoki Camers metodining tuzilmasini ko'rib chiqamiz. To'rtta burchakda mavzuga oid tushunchalar osib qo'yiladi. O'quvchilar mavzuga oid tanlangan tushunchalarning oldiga boradilar. So'ngra o'z fikrlarini asoslab beradilar. Frayer modeli grafik organayzerdir (1-rasm).

U 1969-yilda yaratilgan, Ko'pchilik lug'at so'zlarini o'rganish uchun ushbu turdagi organayzerdan foydalanishadi. Frayer modeli grafik organayzeri ko'p qirrali bo'lib, barcha fanlarda qo'llanilishi mumkin, bu o'quvchilarga nafaqat so'z boyligini kengaytirish, balki turli tushunchalar bilan ishlash ko'nikmasini hosil qiladi. Zamonaviy ta'lim tizimi doimo yangilanish, takomillashuv va taraqqiyot yo'lida rivojlanmoqda. Bu jarayonda

ta'lim sifatini oshirish, yosh avlod qalbida ijodkor, erkin fikrlovchi, mas'uliyatli va barkamol shaxslarni tarbiyalash dunyo miqyosida ustuvor vazifalardan biri sifatida qaraladi. Mamlakatimizda ham islohotlarning yangi bosqichi ta'lim sohasida muhim o'zgarishlarni boshlab berdi. Ushbu islohotlar natijasida o'qituvchilar faoliyati hamda dars mazmunini tashkil etishda ilg'or xorijiy tajriba asosida zamonaviy metod va yondashuvlar keng joriy etilmoqda. Yangi metodlardan biri sifatida 4K modeli asosida darslarni tashkil etish bugungi kunda eng ishonchli va samarali yondashuvlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. 4K modelining asosiy xususiyati – o'quvchilar bilimini chuqurlashtirish bilan bir qatorda, ularning zamonaviy ko'nikmalarini shakllantirish, mustaqil fikrlash, ijodiy va tanqidiy yondashuvni rivojlantirish, shuningdek jamoaviy faoliyatni samarali tashkil etishga o'rgatishdan iborat.

"4K" Metodi Nima?

"4K" Metodi orqali Savodxonlikni
Rivojlantirishning Asosiy Maqsadlari

"4K" Metodining Asosiy Elementlari va
Ularning Savodxonlikka Ta'siri

"4K" Metodining Maktabgacha Ta'limda
Qo'llanilishi

Kollaboratsiya

Bu o'quvchilarning maqsadga erishish uchun boshqalar bilan ishlash qobiliyatini anglatadi.

Kollaboratsiya o'quvchilarda hamkorlik qilish, samarali fikrlash va o'zaro qo'llab-quvvatlash ko'nikmalarini rivojlantirishga

Kreativlik

Kreativlik o'z ichiga aqliy hujum, g'oyalarni boshqalarga lo'nda va ravon yetkazish qobiliyatlarini qamrab oladi.

Bu orqali o'quvchi o'z fikrlarini aniq va ravshon ifodalashga, suhbatdoshni tinglash, tushunish, ma'lumotni yetkazishda t

Kommunikatsiya

Bunda o'quvchining o'z fikr va mulohazalarini boshqalarga aniq ifodalagan holda axborot almashish qobiliyati tushuniladi.

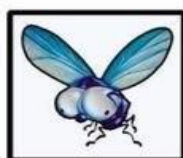
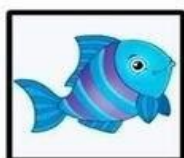
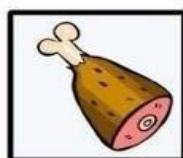
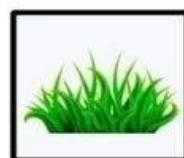
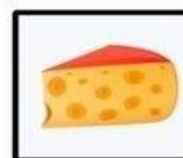
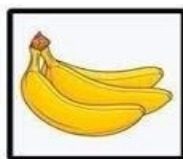
Kommunikatsiya nuqtai nazarni teran va ravshan ifodalash, suhbatdoshni tinglash va tushunish, fikrni sharhlaytirishda til vositalaridan maqsadli foydalanishga yordam beradi.

Kritik fikrlash

Kritik fikrlash o'quvchilarning tahlil qilish, sharhlash, baholash, qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

O'quvchilar o'z topilmalarini tartibga solish va tasvirlash, ma'lumotlarini solishtirish va qiyoslash hamda bir-birlari bilan bo'lishish uchun grafiklardan foydalanishlari mumkin.

Bolalar bilan ishlashda 4 k metodiga bag'ishlangan ta'lim tehnalogiyasini berish.
Quyidagilardan unumli foydalanish demakdir.

Menuning ijodimdan.

Azizlar kelinglar

Bu g'ozal joyga

Kelinglar dardingiz g'amni unutib...

Istagan insonu qalb taskinligi

Darmon topib keting dardlarni yutib...

Keling uzoqlarga termulamiz jim...

Keling suhbatlashib ilg'ab olamiz...

Qalbim rohatlasin deya termulib

lolazorda andak yig'lab olamiz..

Kim b'olibmiz she'rlar yozmoq istaymiz...

Jumlalar tuzamiz huda behuda

Zarurroq ishlarni tuzmoq istaymiz...

Ammo charchadida ruhingiz judaa....

So'ingan insonlar so'ingan bahor,

Ana atrofingiz t'olib lolazor,

Barchasin unutib keling bu yerga

Ahir bu umrni yashamagan bor....

Rohatlanib yashang ruhlanib yashang...

Özingizni seving ardoqlang andak...

Kettik aylanishga desa yaqinlar takror yoo.....

3bolam ,oilam,ishim deya surmang barini mandek...

Tağın özingizni sevadigandek...?????

Kettik aylanishga kettik sayrga

Sokin musiqaga !!

Shirin hayolga!!

Bir kunni bag'ishlang õp õzingizga _

Bu katta baxt bera ahir ayolga... 🌸

Kechasi ilhom kelib yozdikda biroz

qani baho bering shoirlarga hos. 😊🌸

Gulhayo Ortiqova pmm õqtuvchisi....👉👉👉👉

Bolalar rasm faoliyati va 4K

Rasm faoliyati — bolaning ijodkorligi, tasavvuri, mayda motorikasi va estetik didini rivojlantiruvchi faoliyat.

4K bilan bogʻliqligi:

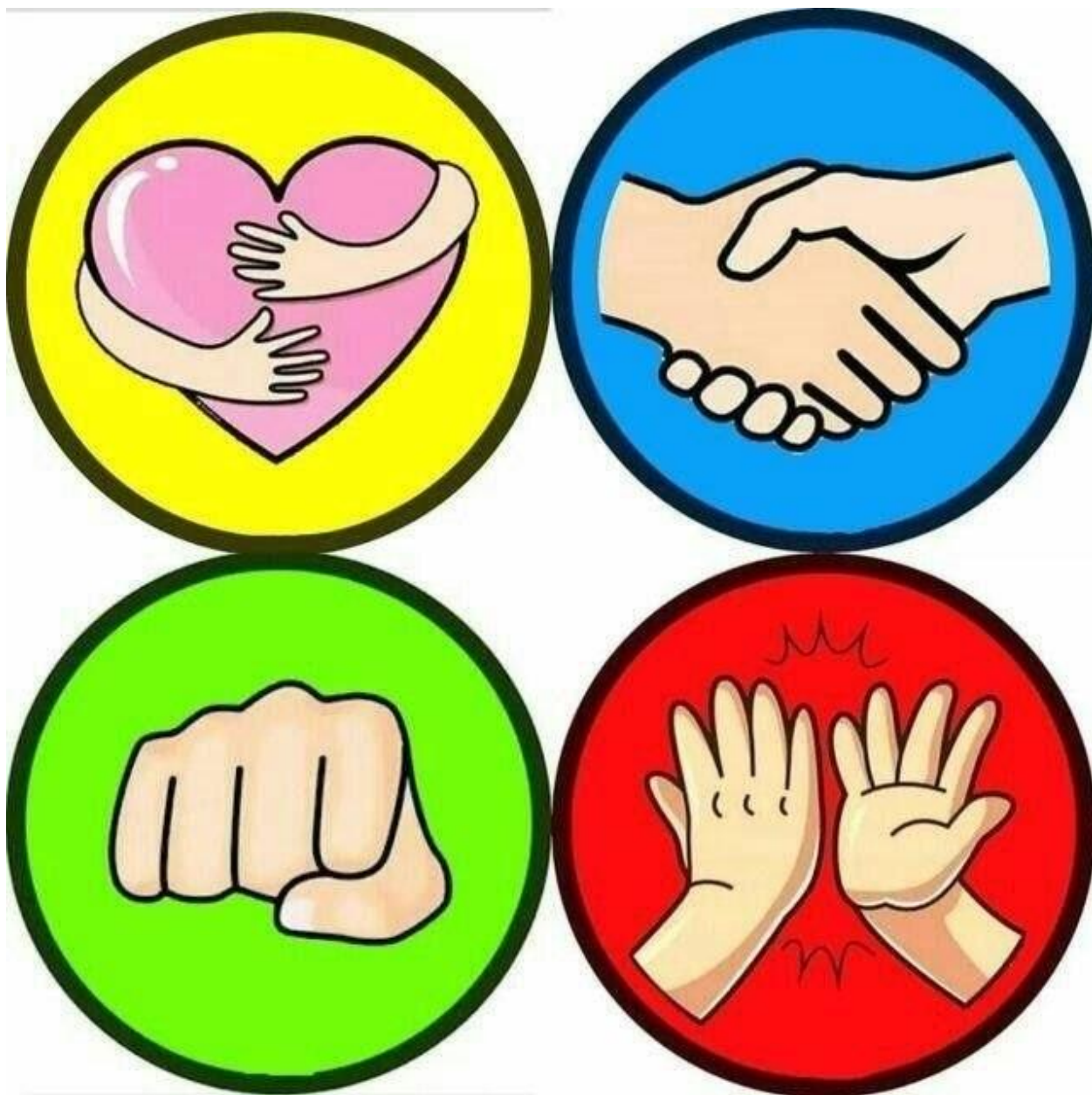
- **Kritik fikrlash** — rang, shakl va hajmni taqqoslaydi, mustaqil qaror qiladi.
- **Kreativlik** — oʻz tasavvuridan foydalanib, yangi rasmlar yaratadi.
- **Kommunikatsiya** — chizgan rasmi haqida gapiradi va fikrini tushuntiradi.
- **Kollaboratsiya** — tengdoshlari bilan birgalikda rasm chizadi va hamkorlik qiladi.
-

Xulosa: Rasm chizish bolada 4K koʻnikmalarini birgalikda rivojlantirishning samarali usulidir.

O'yin nomi	O'tkazish tartibi	Maqsadi
1. "Ismim va fazilatim"	Har bir talaba ismini va o'zidagi bitta ijobiy fazilatni aytadi.	Tanishish, o'zini erkin his qilish, ijobiy muhit yaratish.
2. "Bir-birimizni topamiz"	Talabalar juftliklarga bo'linib, 2 daqiqa suhbatlashadi. Keyin sherigi haqida guruhga 2 ta ma'lumot aytadi.	Muloqot va tinglash ko'nikmasini rivojlantirish.
3. "Umumiy jihatimiz"	3–4 kishilik guruhlar o'zlarida mavjud 3 ta umumiy jihatni topadilar.	Birlik va hamkorlikni kuchaytirish.
4. "Iliq so'z"	Har bir talaba boshqa bir ishtirokchiga samimiy ijobiy fikr yoki minnatdorchilik bildiradi.	O'zaro hurmat va psixologik iliqlikni shakllantirish.
5. "Men seni eshitdim"	Juftliklardan biri 1 daqiqa o'zi haqida gapiradi, ikkinchisi bo'lmasdan tinglaydi. So'ng eshitganlarini qisqacha aytib beradi.	Faol tinglash va empatiyani rivojlantirish.
6. "Birgalikda rasm"	Pedagog va talabalar bitta umumiy rasmni navbat bilan chizib, oxirida rasmga nom beradilar.	Hamkorlik, ijodkorlik va norasmiy muloqotni rivojlantirish.
7. "Kayfiyat ranglari"	Har kim hozirgi kayfiyatini bitta rang orqali ifodalaydi va sababini aytadi.	Hissiy holatni ifodalash va ochiq muloqotga kirishish.
8. "Bizning guruhimiz"	Guruh birgalikda "Ideal guruh qanday bo'lishi kerak?" mavzusida 5 ta qoida ishlab chiqadi.	Umumiy maqsad, kelishuv va jamoaviy mas'uliyatni shakllantiradi

Sehrli salomlashuv metodikasi iliq taasurot metodikasi.

Bolalarga mehrli tarbiyachilarni anglaydigan

bolalar avvalo mehr topishi his etishi kerak ustozlarga ajoyib tavsiya guruhni yaxshilaydigan kommunikatsiaga oid o'yinlar salomlashuv uslubi musiqa sadosi ostida bo'ladi va o'zlarini yanada yengilroq his etadilar.

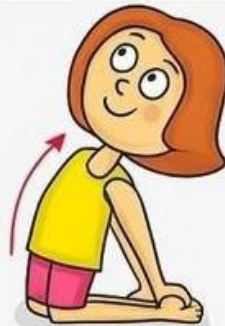
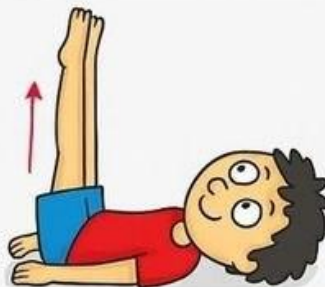
TEAM va 4K Ko'nikmalari

- ☒ STEAM yondashuvi bolada XXI asrning eng muhim "4K" ko'nikmalarini shakllantiradi:
- ☒ **Kreativlik (Creativity):** Noan'anaviy g'oyalar.
- ☒ **Kritik fikrlash (Critical Thinking):** Sabab va oqibatni tahlil qilish.
- ☒ **Kommunikatsiya (Communication):** O'z fikrini tushuntira olish.
- ☒ **Kooperatsiya (Collaboration):** Jamoada hamjihatlikda ishlash.

14

Kids Activities

Metodikalar taxlili.

7E metodikasi — bu zamonaviy ta'limda o'quvchining dars jarayonidagi faolligini oshirish va mavzuni chuqur tahlil qilishga qaratilgan konstruktivistik yondashuvdir.

Bu metodika mashhur 5E modelining kengaytirilgan shakli bo'lib, har bir bosqich "E" harfi bilan boshlanuvchi inglizcha so'zlardan tarkib topgan.

Ushbu metodika o'quvchini shunchaki tayyor ma'lumotni qabul qiluvchi emas, balki bilimni mustaqil "kashf etuvchi" sifatida ko'radi.

7E metodikasining bosqichlari

Metodika quyidagi ketma-ketlikdan iborat:

Elicit (Aniqlash/Yuzaga chiqarish):

O'qituvchi o'quvchilarning yangi mavzuga doir avvalgi bilimlarini aniqlaydi. "Siz bu haqda nimalarni bilasiz?" qabilidagi savollar orqali darsga poydevor qo'yiladi.

Engage (Qiziqtirish):

Mavzuga bo'lgan qiziqishni uyg'otish bosqichi. Muammoli vaziyat, qisqa video yoki qiziqarli rasm orqali o'quvchining diqqati darsga jalb qilinadi.

Explore (Izlanish/Tadqiq qilish):

O'quvchilar mustaqil yoki guruhlarda tajriba o'tkazadilar, ma'lumot qidiradilar va hodisani kuzatadilar. O'qituvchi bu bosqichda faqat yo'naltiruvchi bo'ladi.

Explain (Tushuntirish):

O'quvchilar o'z tadqiqotlari natijasida tushungan narsalarini bayon qiladilar.

Shundan so'ng, o'qituvchi ilmiy atamalarni kiritadi va tushunchalarni tizimlashtiradi.

Elaborate (Kengaytirish/Boyitish):

Olingan bilimlar yangi vaziyatlarda qo'llaniladi. Bu bilimning amaliy ahamiyatini ko'rsatish va uni boshqa sohalar bilan bog'lash bosqichidir.

Extend (Umumlashtirish/Yoyish):

O'quvchilar o'rgangan tushunchalarini hayotiy misollar va kundalik turmush bilan bog'laydilar. Bu bilimning xotirada uzoq saqlanishini ta'minlaydi.

Evaluate (Baholash):

Dars davomida va yakunida o'quvchilarning tushunish darajasi tekshiriladi. Bunda nafaqat o'qituvchi, balki o'quvchi tushunadi. 😊 😊

Farzand tarbiyasida 4 muhim qadam ☐ 🖐️

Fe'l-atvor tarbiyasi. 🗣️

Bolalar yosh paytidan yaxshi tarbiyalansa, odobli-axloqli va madaniyatli bo'lib voyaga yetadilar. Yoshlik paytidan olingan ilm va odob-axloq bola xotirasiga qattiq muhrlanadi.

Qaysi bola yoshligidan yaxshi ta'lim-tarbiya olgan bo'lsa, uning komil inson bo'lib yetishishiga shubha yo'q. Albatta bunda ota-onalar va ustozlar asosiy o'rin tutadi. Shu sabab ustoz va murabbiylar so'ziga quloq tutish va ularning o'gitlariga amal qilish lozim.

E'tiqod tarbiyasi. 🏠

E'tiqod inson hayotida eng muhim omil sanaladi. Chunki e'tiqodsiz odamning ongi bo'sh, fikri tarqoq hamda buzuvchi g'oya va qarashlarga ergashib ketish xavfi bo'ladi. Inson qalbidagi e'tiqodni hech narsa ketkaza olmaydi, uni na pul, na mansab va na qo'rquv va na do'q-pūpisa bilan ketkazib bo'lmaydi.

E'tiqodi mustahkam odam ulkan tog'dek baquvvat, daryodek toshqin va serg'ayrat bo'ladi. Shuning uchun e'tiqod va u bilan bog'liq narsalarni puxta o'rganib olish kerak.

Badan tarbiyasi. 🤲

Inson modda va ruhdan iborat. Shunday ekan, uning ruhiy sog'lom bo'lishi bilan birga moddiy sog'lomligi ham muhim omillardan hisoblanadi. Badan tarbiyasi badanni sog'lom va kuchli hamda a'zolari mukammal darajaga yetkazishdan iborat.

Fikr (aql) tarbiyasi. ☐

Inson bolasini dunyo va oxirat saodatiga boshlovchi narsa, albatta Allohning eng buyuk ne'mati bo'lgan aqlidir. Aql orqali inson yaxshini yomondan, oqni qoradan ajrata oladi. Mana shu narsa uning saodatga erishishida vosita vazifasini bajaradi.

<https://t.me/steamplaysG>

1. Kognitiv rivojlanish va saralash ko'nikmasi

Ranglar bolaning dunyoni tartibga solishdagi ilk instrumentidir. Bola ranglarni ajratish orqali:

Kategoriyalashni o'rganadi: Masalan, barcha qizil o'yinchoqlarni bir joyga to'plash orqali u mantiqiy guruhlashni mashq qiladi.

Xotirani kuchaytiradi: Vizual ma'lumotlar matnli yoki og'zaki ma'lumotga qaraganda xotirada uzoqroq saqlanadi.

2. Atrof-muhit xavfsizligi

Ranglar ko'pincha hayotiy signallar bilan bog'liq bo'ladi. O'yin davomida buni o'rganish bolaga kelajakda yordam beradi:

Sветофор ranglari: Qizil — to'xtash, yashil — yurish.

Tabiat ogohlantirishlari: Masalan, juda yorqin rangli hasharotlar yoki mevalar xavfli bo'lishi mumkinligi haqidagi instinktiv tushunchalar shakllanadi.

3. Nutq va muloqotni rivojlantirish

Ranglarni bilish bolaning so'z boyligini boyitadi va o'z fikrini aniqroq ifodalashga yordam beradi.

Bolalikning begʻubor koʻchalari

Tasvir: Eski hovli, tandirdan uzilgan issiq non hidi va quyosh botayotgan paytdagi bolalikdagi oʻyinlar shovqini.

"Xotira — bu biz hech qachon tark eta olmaydigan yagona jannatdir. Bolalik esa oʻsha jannatning eng goʻzal bogʻidir."

2. Vaqt oʻtishi va sogʻinch

Tasvir: Yomgʻir tomchilayotgan deraza ortidagi eski temir yoʻl izlari yoki uzoqlarga ketgan qadrdon doʻstning maktubi.

"Vaqt hamma narsani davolaydi deyishadi, lekin aslida vaqt shunchaki bizni oʻtmish bilan yashashga oʻrgatadi. Xotiralar oʻlmaydi, ular shunchaki qalbning chuqurroq qatlamiga koʻchadi."

3. Qadrdon insonlar bilan oʻtgan damlar

Tasvir: Bir piyola choy ustidagi samimiy suhbat va hech qanday niqobsiz aytilgan kulgular.

"Insonlarni hayotingizdan oʻchirib tashlashingiz mumkin, lekin ular bilan bogʻliq xotiralarni emas. Baxt — bu yillar oʻtib ham eslaganda yuzingizga tabassum yugurtiradigan lahzalarning koʻpligidir."

Mulohaza uchun "Aqlli" gaplar:

Xotira — bu kelajak uchun koʻprik: Agar oʻtmishdagi xatolaringizdan xotira qolsa, u darsdir; agar shirin damlar qolsa, u quvvatdir.

Lahzani qadrlang: Bugungi oddiy kun ertaga eng qimmatli xotiraga aylanishi mumkin. Shuning uchun hozir yonimizda boʻlganlarni borida qadrlash kerak.

Qalb kitobi: Insonning xotirasi — bu u yozgan eng katta kitob. Undagi sahifalarni faqat siz oʻzingiz qayta-qayta oʻqiy olasiz.

Eslatma: Eng go‘zal xotira — bu siz hali yaratmagan, lekin bugun niyat qilgan ezgu amalingizdir.

O‘yin nomi: “Sarguzashtlar oroli”

 Maqsad:

Bolalarni faol harakatga jalb qilish

Jamoadi ishlash va tez qaror qabul qilishni rivojlantirish

Nutq, tasavvur va liderlikni oshirish

 Syujet:

Bolalar “yo‘qolib qolgan orolga tushib qolgan sayohatchilar”.

Ular oroldan chiqish uchun turli sinovlardan o‘tishlari kerak!

 Guruhlar:

3–5 kishilik jamoalar

Har bir jamoa o‘z nomi va shiorini o‘ylab topadi

 Rollar:

□ Yetakchi (yo‘l ko‘rsatuvchi)

 Kuchli qahramon (harakatli topshiriqlarni bajaradi)

□ Aqlli (topishmoq va savollarga javob beradi)

 Hikoyachi (hamma ishni tushuntiradi)

□ O‘yin bosqichlari (harakat bilan!):

□ “Ko‘prikdan o‘tish”

Polga chiziq yoki qog‘oz qo‘yiladi

 Bolalar yiqilmasdan muvozanat bilan o‘tishlari kerak
(muvozanat + jamoa yordami)

□ “Yashirin xazina”

Xonaga kichik predmetlar yashiriladi

 Guruh birgalikda qidiradi (faqat maslahatlashib!)

(harakat + muloqot)

📖 “Tez yordam”

👉 Bitta bola “jarohatlangan” bo‘ladi

👉 Boshqalar uni xavfsiz joyga olib boradi (ko‘tarib yoki yetaklab)

(hamkorlik + jismoniy faollik)

📖 “Sirli savol”

👉 Tarbiyachi savol beradi yoki topishmoq aytadi

👉 Faqat birgalikda maslahatlashib javob berish mumkin

(fikrlash + nutq)

📖 “Qutqaruv sahnasi”

👉 Har guruh kichik sahna ko‘rinishi qiladi

👉 “Biz oroldan qanday chiqib ketdik?”

(ijod + rol o‘yin)

🕒 Vaqt:

20–30 daqiqa (juda jonli o‘tadi!)

📖 Rag‘bat:

“Eng chaqqon jamoa” ⚡

“Eng ahil jamoa”

“Eng ijodkor jamoa” ✨

1. "4K" ko‘nikmalarini rivojlantiruvchi o‘yinlar

Zamonaviy ta’limda muhim bo‘lgan Kreativlik, Tanqidiy fikrlash, Kollaboratsiya (jamoaviy ish) va Kommunikatsiyani shakllantirish uchun:

"Muammo va Yechim": Ishtirokchilarga biror real muammo beriladi (masalan:

"Shaharda tirbandlikni qanday kamaytirish mumkin?"). Ular jamoada muhokama qilib, innovatsion yechim topishlari va uni taqdim etishlari kerak.

"Tushuntira olsang..." (Alias o'yini): Bir ishtirokchi qog'ozdagi tushunchani (masalan: "Fotosintez" yoki "Demokratiya") so'z ishlatmasdan yoki o'zakkodosh so'zlarsiz tushuntirishi kerak. Bu lug'at boyligini va tezkor fikrlashni oshiradi.

2. Til o'rganish va Adabiyot o'yinlari

O'zbek tili va adabiyotiga bo'lgan qiziqishni oshirish uchun:

"Maqollar zanjiri": Birinchi ishtirokchi biror maqol aytadi, keyingi ishtirokchi esa o'sha maqolning oxirgi harfi bilan boshlanadigan yangi maqol aytishi kerak.

"Shoir va Sher": Mashhur shoirlarning (masalan, Abdulla Oripov) biror she'ridan bir misra o'qiladi, ishtirokchilar she'rning davomini yoki muallifini topishlari kerak.

"So'z ichida so'z": Uzun bir so'z beriladi (masalan: Elektromagnitlash).

Ishtirokchilar ushbu so'zdagi harflardan foydalanib imkon qadar ko'p yangi so'zlar yasashlari kerak.

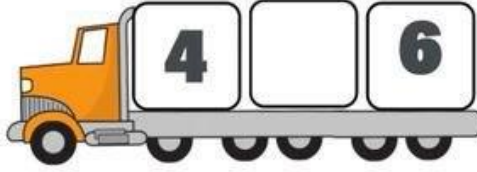
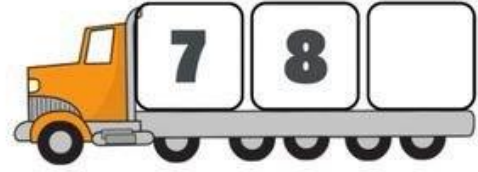
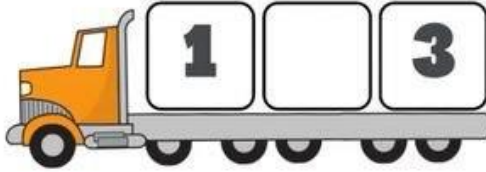
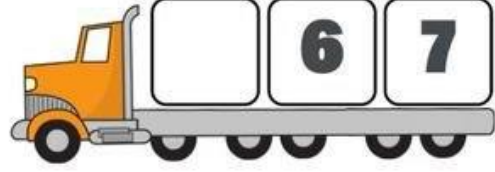
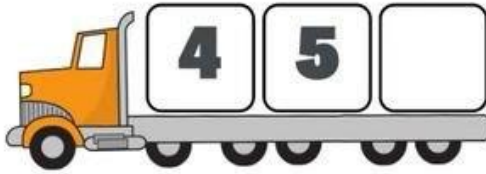
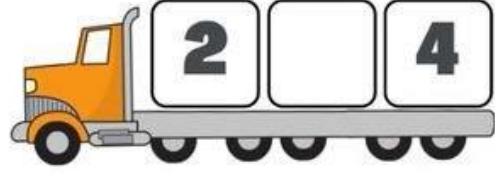
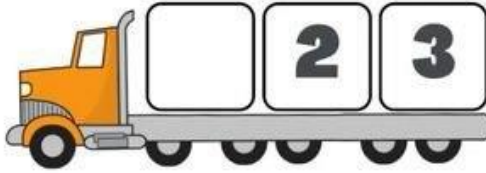
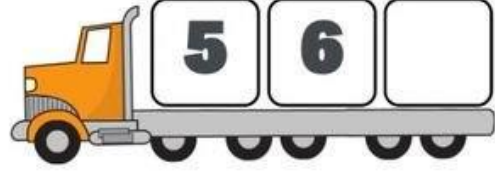
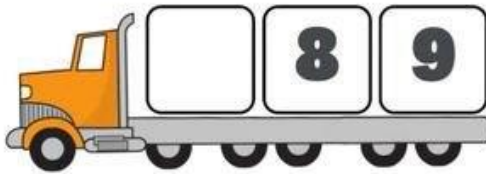
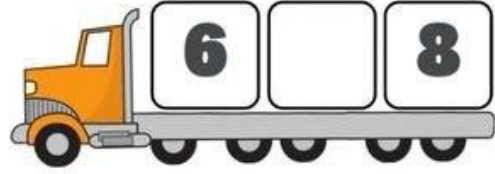
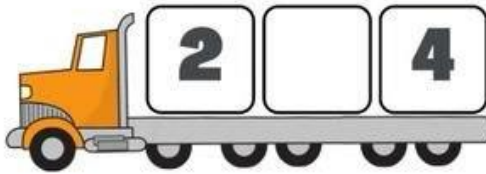
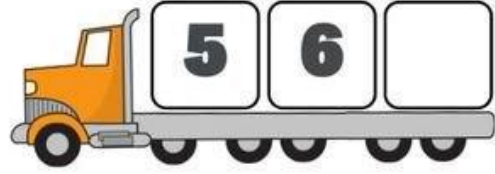
<https://t.me/steamplaysG>

ÖNCE SONRA

Sıradaki sayıyı bulup yerine yazalım.

Oldin va keyin o'yini turchasidan tarjima.

2 3 4 5 26 27 28 29 30

$$\text{star} + \text{circle} + \text{triangle} =$$

$$\text{oval} + \text{rectangle} + \text{square} =$$

$$\text{pentagon} + \text{triangle} + \text{circle} =$$

$$\text{diamond} + \text{rectangle} + \text{triangle} =$$

$$\text{heart} + \text{square} + \text{triangle} =$$

$$\text{star} + \text{circle} + \text{circle} =$$

$$\text{pentagon} + \text{square} + \text{triangle} =$$

$$\text{heart} + \text{triangle} + \text{square} =$$

Grafik diktant nima?

Grafik diktant — bu o‘qituvchi (yoki tarbiyachi) og‘zaki ko‘rsatmalar beradi, bola esa katakli qog‘ozda chiziqlarni ma’lum yo‘nalishda chizib, oxirida rasm hosil qiladi.

Bu mashg‘ulot ayniqsa 5–7 yoshli bolalar uchun maktabga tayyorgarlikda juda foydali.

Grafik diktantning maqsadi

Diqqatni jamlash

Fazoviy tasavvurni rivojlantirish (chap–o‘ng, yuqori–past)

Eshitib tushunish qobiliyatini mustahkamlash

Mayda motorikani rivojlantirish

Yozishga tayyorgarlikni kuchaytirish

□ Bola rivojlanishidagi o‘rni

□ Aqliy rivojlanish

Yo‘nalishlarni tushunadi

Ketma-ketlikni saqlashni o‘rganadi

Mantiqiy fikrlash rivojlanadi

▢ Fazoviy tushuncha

“1 katak o‘ngga”, “2 katak yuqoriga” kabi tushunchalar shakllanadi

Geometrik tasavvur rivojlanadi

▢ Mayda motorika

Qo‘l mushaklari mustahkamlanadi

Qalamni to‘g‘ri ushlash ko‘nikmasi rivojlanadi

□ Oddiy grafik diktant namunasi (5–6 yosh)

Boshlanish nuqtasini belgilang (●).

2 katak o‘ngga →

2 katak yuqoriga ↑

2 katak chapga ←

2 katak pastga ↓

Natijada kvadrat hosil bo‘ladi.

☆ Yana bir misol (uy shakli)

3 katak o‘ngga

3 katak yuqoriga

3 katak chapga

3 katak pastga

O‘rtadan 2 katak yuqoriga (tom uchun)

⌚ O‘tkazish tavsiyalari:

Katakli daftar ishlating

Avval chap–o‘ng tushunchasini mustahkamlang

5–7 ta harakatdan boshlang

Mashg‘ulotni 10–15 daqiqa davom ettiring

Jamoa bo'lib ishlashga yordam beradigan shakllantiradigan savolnomalar.

4K Metodikasini Baholash va Muammoli Vaziyatlar Uchun Savolnomalar

1. Bolalar Uchun Savolnoma (Dars davomida beriladigan ochiq va mantiqiy savollar)

Tanqidiy fikrlash bo'yicha:

2. "Sizningcha, bu topshiriqni bajarishda qanday xatolikka yo'l qo'ydik va uni qanday to'g'rilash mumkin?"
3. Bu narsa nimaga o'xshaydi va nima uchun shunday deb o'ylaysiz?
4. Agar ushbu vosita bo'lmaganida, uning o'rniga nimadan foydalangan bo'lardingiz?

Kreativlik bo'yicha:

1. Bu rasmni/narsani yanada g'aroyib va qiziqarli qilish uchun unga nima qo'shgan bo'lardingiz?
2. Ushbu buyumdan yana qanday mutlaqo yangi 3 xil usulda foydalanish mumkin?

Kollaboratsiya va Kommunikatsiya bo'yicha:

Jamoangiz bilan bu yechimga qanday keldingiz?

Bugun guruhdosh do'stingiz sizga qaysi topshiriqni bajarishda eng ko'p yordam berdi?

O'z g'oyangizni do'stlaringizga qanday tushuntirib berdingiz?"

Hulosa.

4K metodikasi — bu shunchaki zamonaviy ta'lim usuli emas, balki bolani

21-asrning shiddatli va tez o'zgaruvchan hayotiga mukammal tayyorlaydigan ishonchli poydevordir. Bola dars jarayonida Kreativlik, Kollaboratsiya, Kommunikatsiya va Tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini majmuaviy tarzda egallagandagina, quruq bilimlarni yodlashdan voz kechib, ularni real hayotda amaliy qo'llay oladigan mustaqil, o'ziga ishongan va muvaffaqiyatli shaxs bo'lib kamol topadi. Brashura Uchun Qisqa Shiorlar (Sloganlar): 4K Metodikasi: Bilim — amaliyotda, kelajak — bugungi ta'limda! O'rgatamiz, Yaratamiz, Birga O'samiz! Har bir bolaning salohiyatini 4K bilan kashf eting!

Pedagoglarga Tavsiyalar.

1. Darsni "Tayyor Bilim" Berishdan "Tadqiqot"ga O'tkazing Ochiq savollar bering: "Bu nima?" degan savol o'rniga "Sizningcha, bu nima uchun bunday ishlaydi?" yoki "Buni yana qanday usulda bajarish mumkin?" kabi fikrlashga undovchi savollardan foydalaning. Xatoga bo'lgan munosabatni o'zgartiring: Bolaga xato qilish — bu o'rganish jarayonining ajralmas qismi ekanini tushuntiring. Xatoni jazolamang, balki uni birgalikda tahlil qiling.

2. Har Bir Darsda Guruhli Ishlarni (Kollaboratsiya) Aniq Rejalashtiring Rollarni aniq taqsimlang: Guruhli topshiriqlarda har bir bolaga aniq vazifa (sardor, vaqt nazoratchisi, taqdimotchi, jihozlovchi) bering. Bu mas'uliyatni his qilishga yordam beradi. Guruhlar tarkibini almashtirib turing: Bolalar faqat yaqin do'stlari bilan emas, balki sinfdagi barcha tengdoshlari bilan ishlashni o'rganishlari uchun guruhlarini tez-tez almashtirib turing.

3. Nutq va Muloqot (Kommunikatsiya) Uchun Erkin Maydon Yarating "Mikrofon" va "Taqdimot" daqiqalarini joriy qiling: Har bir dars oxirida 2-3 daqiqa bolalarga o'z bajargan ishini so'zlab berish imkoniyatini ajrating. Tinglash madaniyatini shakllantiring va keyin o'z fikrini odob bilan bildirish qoidasini dars standartiga aylantiring.

Ilova.

1. O'qituvchi va Tarbiyachilar Uchun Eslatma (4K Mashg'ulotlarini Tashkil Etish) Kreativlikni oshirish uchun: Bolalarga chizish yoki yasash bo'yicha aniq qolip bermang. "O'zingiz xohlagan g'aroyib uyni chizing" kabi erkin topshiriqlar ajrating. Kollaboratsiyani yo'lga qo'yish uchun: Guruhli topshiriqlarda har bir bolaga aniq rol bering (masalan: Sardor, Vaqtni kuzatuvchi, Taqdimotchi, Jihozlovchi).
2. Kommunikatsiyani rivojlantirish uchun: Har bir mashg'ulot yakunida "Mikrofon" o'yinini o'tkazing va bolalarga o'z ishini 1 daqiqa davomida gapirib berish imkoniyatini yarating. Tanqidiy fikrlashni o'stirish uchun: Tayyor javob berishdan qoching. "Seningcha bu nima uchun bunday bo'ldi?" yoki "Buni yana qanday hal qilish mumkin?" degan ochiq savollardan foydalaning.

Kerakli